

Kodukant Läänemaa piirkonna strateegia meede 5.

Noored ja tulevik Läänemaal

1. Meetme nimetus
MEEDE 5. Noored ja tulevik Läänemaal Alameede 5.1. Noortele vajalike teenuste arendamine Alameede 5.2. Noorte sidumine Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonnaga
2. Meetme eesmärk
Noored osalevad aktiivselt elukeskkonna kujundamisel enda jaoks sobivaks. Inimesed kasvavad keskkonnas, mis süvendab soovi siduda end Läänemaaga. Elukeskkonna kujundamine keskendub noorte jaoks vajalike teenuste arendamisele.
3. Toetatavad tegevused ⁸
Meetme kogumaht – 121 058 EUR – i Meetmest on lubatud investeeringud Väikeprojekt on projekt, millele taotletav toetus on kuni 3 196 EUR - i Suurprojekt on projekt, millele taotletav toetus on üle 3 196 EUR - i Väikeprojekte toetatakse summas kuni 28 211 EUR – i meetme kogumahust. Alameede 5.1. Noortele vajalike teenuste arendamine – 31 956 EUR – i on ühe projekti maksimaalne toetuse summa Toetatavad tegevused 1. Laste mängurühmade ja mängutubade arendamine (koolitus, mööbli ja vahendite ost, ruumide rekonstrueerimine, remont jne) 2. Perekeskuste organiseerimine ja arendamine (koolitus, mööbli ja vahendite ost, ruumide rekonstrueerimine, remont jne) 3. Noorte vaba aja veetmise kohtade sisustamine ja arendamine (koolitus, mööbli ja vahendite ost, ruumide rekonstrueerimine, remont jne) Alameede 5.2. Noorte sidumine Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonnaga – 15 978 EUR – i on ühe projekti maksimaalne toetuse summa Toetatavad tegevused 1. Noortele suunatud ürituste, laagrite, koolituste, õppepäevade, õppereiside, talgute, jne korraldamine (noorte probleemide ja vajaduste arutamiseks, noorte ühiste seisukohtade kujundamiseks ja noorte nimel piirkonna tegevustes kaasa rääkimiseks) 2. Noorte tegevusi ja vajadusi käsitlevate analüüside ja uuringute teostamine tegevuspiirkonnas, noorte tegevusi käsitlevate andmebaaside (näiteks kes kus ülikoolis õpib) koostamine (andmebaasid vastavalt andmekaitsele) 3. Noorte Idee konkursi korraldamine Alameede 5.1. puhul on toetatavad ka ehituslikud investeeringud (välja arvatud seltsingud). Mittetulundusühingust või sihtasutusest projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla tegevuse või investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö.

Abikõlblikud on ka projektijuhtimise kulud, kuni 20% (MTÜ, SA v.a. investeeringu projektidel), osalejate toitlustamine, majutamine erinevatel üritustel, seadmete kasutamise, tõlke ja muude vajalike teenuste kulud.

Koodi **341** – projektijuhi tasu kuni 15% (oskuste omandamine ja elavdamine, et koostada kohaliku arengu strateegia ja seda arendada)

Abikõlblikud ei ole Põllumajandusministri 27. septembri 2010. a määrus nr 92 § 26, lg (4) toodud kulud

4. Meetme sihtgrupp

Meetme toetuse taotlejateks on ettevõtjad, mittetulundusühingud, sh kohalik tegevusgrupp, sihtasutused, seltsingud ja kohalikud omavalitsused.

Kodukant Läänemaa piirkonna strateegia tähenduses on noor kuni neljakümne aastane füüsiline isik

5. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus. Toetatavad tegevused ja nende seos strateegiaga

Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonna sotsiaalset ja majanduslikku arengut mõjutavad arengutendentsid:

1. Noored ei tule kodukohta tagasi
2. Noortele on piirkonnas ebapiisavalt võimalusi eneseteostamiseks
3. Vähe on võimalusi huvitegevuseks, aktiivseks puhkuseks ja lõõgastumiseks
4. Puudu on tasuvatest ja eneseteostamist võimaldavatest töökohtadest
5. Puudub tugisüsteem ettevõtluse arendamiseks piirkondades

Selliste tendentside jätkumise tulemuseks on elanikkonna vananemine ja majanduse vaesestumine. Antud arengute muutmiseks peab Kodukant Läänemaa oluliseks käivitada eraldi noortele suunatud arengumeede. Kodukant Läänemaa piirkonna strateegia tähenduses on noor kuni neljakümne aastane füüsiline isik (võrdlusena, Noorsootöö seaduse tähenduses on noor seitsme kuni kahekümne kuue aastane füüsiline isik).

Lastehoiuteenuse, sealhulgas mängurühmade parem korraldamine on noortele peredele ja vanematele oluline. See võimaldab isadel-emadel koos käia, omavahel suhelda, osaleda aktiivsemalt seltsielus. Samal ajal oleksid lapsed vanemate läheduses, nendega tegeletakse ja nad on järelevalve all. Erinevate teenuste pakkumine loob lapsevanematele turvatunde. Lisaks annab korraldatud lastehoid vanematele võimaluse jätta laps turvaliselt hoiule ja ise minna kas teatrisse või osaleda kultuurielus.

Perekeskuste (noore pere keskus) tegevuse organiseerimine võimaldab koondada noorte perede jaoks vajalikke teenuseid. Taoline teenuste koondamine annab paremad võimalused noortel integreeruda piirkonna majandusega ühiskondliku eluga. Noore lapse vanem ei pea kulutama liigselt aega ja ressursse, et liikuda erinevate teenuste ja pakujate vahel (hommikul lasteaeda, siis tööle, õhtul poodi ja pesumajja, siis lasteaeda ja lõpuks väsinult koju). Korraldatud teenused annavad võimaluse rohkem ja paremini tegeleda lastega.

Koostöögruppide ja ümarlaudade korraldamine loob paremad tingimused noorte omavaheliseks suhtlemiseks, nende vajaduste selgitamiseks ja läbirääkimisteks ettevõtjate ja omavalitsustega, et piirkonna arendamisel paremini kaasa rääkida ja noorte vajadusi arvestada arengukavade koostamisel ja planeeringutes. Seejuures tegevuste ring ja vajalikud investeeringud on laiemad, kui Kodukant Läänemaa piirkonna strateegia võimalused, kuid nad on noorte jaoks tähtsad (näiteks noortele suunatud elamufondi loomine: Elementaarse

infrastruktuuriga varustatud kaasaegsete elamisvõimaluste olemasolu, ühepere ja ridaelamud väikese lastesõbraliku mänguaiaga).

Viited strateegia dokumendile:

Alapeatükk 3.1. Läänemaa kodukandi tegevuspiirkond, punkt 2

Alapeatükk 3.2. Tegevuspiirkonna ja sotsiaalsete gruppide vajadused

Alapeatükk 5.5., meetme põhjendus

Lisa 2 tabeli alajaotus 11

6. Viide teljele, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab

III telg

7. Viide nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 sätestatud artikli numbrile, mis käsitleb asjaomast meetet, ning meetme kood komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006 II lisa kohaselt.

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 (b) (i) ja 56.

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 (d) ja 59.

Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 36.

312 – mikroettevõtete rajamise – ja arendamistoetus

321 – põhiteenused majandusele ja maaelanikkonnale

322 – külade uuendamine ja arendamine

341 – oskuste omandamine ja elavdamine, et koostada kohaliku arengu strateegia ja seda arendada

8. Viide arengukava meetmele, kui strateegia meede sellega kattub

Ei kattu

9. Saavutatavad indikaatorid ja sihttasemed

Meetmes on seatud erineva taseme **eesmärgid** – väljundid, tulemused, mõjud.

Väljund vastab meetme tegevustele; kavandatud on saavutustase peale 2011. a. rahastatavate projektide ja 2012 rahastatavate 1-aastaste projektide lõppemist, s.o. aastaks 2013. Väljundid kogu strateegia perioodiks kavandatakse strateegia meetme tegevuskava koostamise käigus ja lähtuvalt strateegia tegelikust rakendamisest.

Tulemus vastab meetme eesmärkidele; kavandatud on saavutustase peale 2011-2013 toetatud projektide elluviimist, s.o. hiljemalt aastaks 2015.

Mõju vastab strateegia teemale, kavandatud on saavutustase peale 2008-2013 strateegia meetme elluviimist ja arenguprotsesside toimimist 5 aasta jooksul, seega aastaks 2018.

Indikaator on (soovitavalt mõõdetav) tunnus, mis kõige paremini iseloomustab eesmärki (väljund, tulemus, mõju).

Sihttase kirjeldab indikaatori väärtust, mis kajastab eesmärgi saavutamise taset.

Meede 5 Noored ja tulevik Läänemaal

Indikaatori tüüp	Indikaator	Sihttase
Väljund	Teostatud projektid	5 projekti
	Korraldatud laste mängurühmad	1 mängurühma

	Noortele võimalusi pakkuvad perekeskused	1 perekeskust	
	Sisustatud noorte vaba aja veetmise kohad	3 vaba aja kohta	
	Teostatud uuring, uuringu tulemused tehtud kättesaadavaks	1	
	Noortele suunatud üritused, laagrid, koolitused, õppereisid, talgud jms	8 üritust, 120 arutelul osalenut, noorte esindajad	valitud
Tulemused	Tegevusse rakendatud laste mängurühmad		
	Töösse rakendatud perekeskused		
	Töösse rakendatud vaba aja kohad		
	Piirkonnas korraldatud ja pakutavad teenused arvestavad noorte huvide ja vajadustega	4 teenust on kavandatud ja pakutakse lähtuvalt noorte vajadustest	
	Peale kooli lõpetamist piirkonnast väljaspool tulevad noored piirkonda tööle või seovad oma tegevuse piirkonnaga	aastas tuleb piirkonda tagasi 12 noort (kooli lõpetamisest on möödunud kuni 5 aastat),	

Mõjude saavutamine sõltub ka ettevõtlusele arendamisele ja külade arendamisele suunatud riiklikest meetmetest ja programmidest.

10. Nõuded taotlejale ja toetuse saajale⁹

Nõuded projektitoetuse taotluse kohta vastavalt Põllumajandusministri 27. septembri 2010. a määrus nr 92, § 23, 27, 35, 36, 37-le.

Taotleja on kohustatud projekti tegevustega alustama 12 kuu jooksul PRIA otsuse saamisest.

Taotleja esitab taotluse vastavalt Põllumajandusministri määruse nr 92, § 31-s toodud taotluse esitamise nõuetele.

Projektitoetuse taotlemiseks esitab taotleja Kodukant Läänemaa- le ja PRIA-le järgmised dokumendid:

1. KKLM Leader - meetme projektitoetuse taotlus
2. KKLM Finantsprognosis (näidis Lisa 1)
3. Määruse lisa 5 toodud vormi kohane avaldus ja projektitoetuse taotluse asjakohased seirenäitajad, mis on toodud lisa 6;
4. seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendav volikirj;
5. äriühingu puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta aruande või kontserni puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta konsolideeritud aruande ärakiri, kui nimetatud aruanded ei ole esitatud äriregistrisse;
6. füüsilisest isikust ettevõtja puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta bilansi ja kasumiaruande ärakiri või «Raamatupidamise seaduse» kohaselt kassapõhist raamatupidamise arvestust pidava taotleja puhul taotluse esitamise

- aastale vahetult eelnenud kalendriaasta kohta esitatud residendist füüsilise isiku ettevõtlusest saadud tulu deklareerimise vormi E Maksu- ja Tolliameti kinnitatud ärakiri;
7. rahandusministri 22. aprilli 2004. a määruse nr 80 "Vähese tähtsusega abi teatise esitamise kord ja vorm" lisas toodud vormi kohane teatis jooksva majandusaastal ja kahel eelmisel majandusaastal vähese tähtsusega abi saamise kohta, kui taotletakse projektitoetust, mis on käsitatav vähese tähtsusega abina kolmanda telje eesmärkide saavutamiseks või nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 20 punkti a alapunktis v ja punkti b alapunktides iii ja iv sätestatud toetust;
[RT I, 22.07.2011, 3 - jõust. 25.07.2011]
  8. lisas 7 toodud vormi kohane teatis ühisturuga kokkusobiva piiratud summas antava abi saamise kohta, kui taotletakse projektitoetust, mis on käsitatav vähese tähtsusega abina kolmanda telje eesmärkide saavutamiseks või nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 20 punkti a alapunktis v ja punkti b alapunktides iii ja iv sätestatud toetust.
[RT I, 22.07.2011, 3 - jõust. 25.07.2011]
  9. ettevõtja puhul, kes taotluse esitamise ajaks ei ole «Raamatupidamise seaduse» kohaselt pidanud koostama majandusaasta aruannet, tegevus-, bilansi ja kasumiaruande ärakiri või raamatupidamisregistrite alusel koostatud tulude ja kulude koonddokumendi ärakiri;
  10. paragrahvi 27 lõigetes 1 ja 5 nimetatud juhul vähemalt kolme pakkuja hinnapakkumuse ärakirjad ning § 27 lõikes 2 nimetatud juhul vähemalt ühe pakkuja hinnapakkumuse ärakiri või kavandatava tegevuse eeldatav maksumuse arvestus kululiikide kaupa;
  11. ehitise puhul ehitusloa või kohaliku omavalitsusüksuse kirjaliku nõusoleku ärakiri, kui see on nõutav «Ehitusseaduse» kohaselt;
  12. ehitise puhul ärakiri ehitusprojekti joonistest ehitise üldvaadete kohta koos ehitusprojekti seletuskirjaga;
  13. ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehitis, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, ning hoone püstitamise korral kuulub selle alune maa taotleja omandisse või on sellele taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
  14. seltsingu puhul ärakiri seltsingulepingust ja seltsinglaste nimekiri;
  15. ettevõtja puhul taotluse esitamise aastale eelnenud majandusaasta seisuga põhivara nimekiri või põhjendatud juhul väljavõte nimekirjast, kui taotletakse toetust investeeringu tegemiseks. Põhivara nimekiri peab kajastama andmeid põhivara soetamise aasta ning põhivara soetamis- ja jääkväärtuse kohta;
  16. mittetulundusühingu või sihtasutuse puhul kasutatud seadme ostmise ja kapitalirendile võtmise korral ärakiri hinnapakkumusest, millel kajastub uue samalaadse seadme hind;
  17. sihtasutuse puhul selle asutajate nimekiri;
  18. mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu liikmete nimekiri.
[RT I, 22.07.2011, 3 - jõust. 25.07.2011]
  19. Projektijuhi CV
  20. Kohalikest omavalitsusest väljastatud projekteerimistingimused kui taotletakse toetust projekteerimiseks
  21. Haljastusprojekt, kui investeeringuobjektiks on park, haljastus- või puhkeala
  22. Vabatahtliku töö seletuskiri, eelarve

Kui taotletav toetus on suunatud ettevõtlusele või majandustegevusele, siis kohalduvad taotlejale vähese tähtsusega abi andmise reeglid.

Mikroettevõtteks loetakse ettevõtet, millel on alla 10 töötaja, aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 000 000 eurot.

11. Toetuse maksimaalsed suurused ja määrad

Minimaalne toetus ühele projektile 640 EUR - i

Toetus seltsingu teostatavale projektile kuni 2 237 EUR - i

Väikeprojekt on projekt, millele taotletav toetus on kuni 3 196 EUR - i

Suurprojekt on projekt, millele taotletav toetus on üle 3 196 EUR - i

Väikeprojekte toetatakse summas kuni 21 211 EUR – i meetme kogumahust.

Alameede 5.1. Noortele vajalike teenuste arendamine –toetus kuni 31 956 EUR – i ühe taotluse kohta

Alameede 5.2. Noorte sidumine Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonnaga – toetus kuni 15 978 EUR-i ühe taotluse kohta

Taotleja saab esitada taotlusvoorus ühe meetme kohta ühe projekti.

Toetusmäärad:

Seltsing – kuni 100% abikõlblikest kuludest

MTÜ, SA, KOV – kuni 90% abikõlblikest kuludest

Ettevõtja – kuni 60% abikõlblikest kuludest